

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eräistä väliaikaisista poikkeuksista sotatuomioistuintuimista ja oikeudenkäynnistä niissä annettuun lakiin 11 päivänä huhtikuuta 1947 annetun lain voimassaoloajan pidentämisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Sotilas oikeudenhoidon kokonaisuudistuksen valmistelutoimien vaatiman ajan vuoksi ehdotetaan esityksessä, että eräistä väliaikaisista poikkeuksista sotatuomioistuintuimista ja oikeudenkäynnistä niissä annettuun lakiin 11 päivänä

huhtikuuta 1947 annetun lain voimassaoloaikaa jatketaan vuoden 1983 loppuun.

Ehdotettu laki olisi saatettava voimaan viimeistään 1 päivänä tammikuuta 1983, koska poikkeuslain voimassaoloajan pidennys päättyy vuoden 1982 lopussa.

PERUSTELUT

Voimassa oleva laki sotatuomioistuintuimista ja oikeudenkäynnistä niissä (93/20) on annettu 16 päivänä huhtikuuta 1920. Tämä laki ei ole kaikilta osiltaan vastannut käytännön vaatimuksia. Sen vuoksi annettiin 11 päivänä huhtikuuta 1947 laki eräistä väliaikaisista poikkeuksista sotatuomioistuintuimista ja oikeudenkäynnistä niissä annettuun lakiin (268/47). Lain tarkoituksena oli järjestää sotatuomioistuintuimien toiminta, kunnes niitä koskevan lainsäädännön täydellinen uudistaminen voitiin toteuttaa.

Vuoden 1947 laki säilytti alueperiaatteen pohjalle rakentuvan sotatuomioistuintuimjärjestelmän. Sille on luonteenomaista, että kullekin alisotatuomioistuintuimelle on määrätty toimialue, tavallisesti sotilaspiiri, ja että sota oikeuden tuomiopiiriin säännön mukaan kuuluvat kaikki toimialueella olevat joukko-osastot, muodostelmat ja laitokset. Muut lakiin sisältyvät tärkeimmät säännökset koskevat tuomioistuintuimen kokoonpanoa, syyttäjä ja muutoksenhakua.

Poikkeuslaki oli alkuaan määrätty olemaan voimassa vuoden 1948 loppuun. Sitä on kuitenkin sittemmin osittain muutettu ja sen voi-

massaoloaikaa jatkettu useaan kertaan, viimeksi 30 päivänä joulukuuta 1980 annetulla lailla (1034/80). Tämän lain mukaan ovat väliaikaiset poikkeukset sotatuomioistuintuimista ja oikeudenkäynnistä niissä annettuun lakiin voimassa kuluvan vuoden loppuun.

Useiden vuosien valmistelutyön jälkeen on eduskunnalle toukokuun 29 päivänä 1981 annettu esitykset sotilas oikeudenhoidon kokonaisuudistukseksi (hallituksen esitys laiksi rikoslain täydentämisestä sotilasrikoksia koskevilla säännöksillä sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi, n:o 85/1981 vp., hallituksen esitys sotilas oikeudenkäyntilaeiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi, n:o 86/1981 vp., ja hallituksen esitys sotilaskurinpitolaiksi sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi, n:o 87/1981 vp.). Esitykset on lähetetty eduskunnan toisen lakivaliokunnan käsiteltäviksi.

Esittäessään vuonna 1980 eduskunnalle poikkeuslain voimassaolon jatkamista kuluvan vuoden loppuun hallitus oletti, että uudistus esitykset olisi voitu antaa eduskunnalle niin hyvissä ajoin ennen lain voimassaoloajan loppua, että sotilas oikeudenhoidon kokonaisuudis-

tus olisi voitu saattaa voimaan vuoden 1983 alusta. Uudistuksen vaatimat valmistelutoimet kuitenkin edellyttävät, että poikkeuslain voimassaoloa vielä jatketaan enintään vuodelle. Saattaa tosin olla mahdollista, että sotilasoikeudenhoidon kokonaisuudistus osoittautuu mahdolliseksi saattaa voimaan jo vuoden 1983 loppupuolella. Tätä ei poikkeuslain voimassaolon jatkaminen ehdotetulla tavalla estä.

Tämän vuoksi ehdotetaan, että poikkeuslaki säädettäisiin olemaan voimassa vuoden 1983 loppuun.

Ehdotettu laki olisi saatettava voimaan viimeistään 1 päivänä tammikuuta 1983, jolloin poikkeuslain voimassaolo muutoin lakkaisi.

Edellä olevan perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi näin kuuluva lakiehdotus:

Laki

eräistä väliaikaisista poikkeuksista sotatuuomioistuinten ja oikeudenkäynnistä niissä annettuun lakiin 11 päivänä huhtikuuta 1947 annetun lain voimassaoloajan pidentämisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Eräistä väliaikaisista poikkeuksista sotatuuomioistuinten ja oikeudenkäynnistä niissä annettuun lakiin 11 päivänä huhtikuuta 1947 annettu laki (268/47) siihen myöhemmin

tehtyine muutoksineen on edelleen voimassa vuoden 1983 loppuun.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1983.

Helsingissä 1 päivänä lokakuuta 1982

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Oikeusministeri *Christoffer Taxell*